

SOM-INSTITUTET
SAMHÄLLE OPINION MEDIER

ATTITYDER TILL ODLAD FISK I SVERIGE

JOHAN MARTINSSON

www.som.gu.se

Tidigare studier

- Stor okunskap om fisk och fiskodling i synnerhet
- Vildfångad fisk upplevs av bättre kvalitet, men tillgänglighet, pris och miljögifter mm talar till fördel för odlad fisk
- Ursprungsland ofta den viktigaste faktorn för konsumenterna
- En studie av jordbruksverket visade bla att allmänheten i Sverige bedömer odlad fisk som bättre än annan köttproduktion och bättre än odlad fisk från andra länder (vad gäller tex miljöpåverkan mm)

Attityder till odlad fisk – en pilotstudie

- Undersökning via en webbenkät till Medborgarpanelen vid Göteborgs universitet vintern 2016/2017
- Respondenterna fick ta ställning till tio olika påståenden om fiskodling och odlad fisk , ca 900 svarande
- En svarsskala från 1 (instämmer inte alls) till 5 (instämmer helt och hållet) + ingen uppfattning
- Även en öppen fråga om för- och nackdelar med att satsa mer på fiskodlingar i Sverige, ca 700 svarande

Attityder till odlad fisk - resultat

Påstående	Medelvärde (1-5)	% Instämmer (4-5)	% Ingen uppfattning
1. Fiskodling förfular den svenska naturen			
2. Odlad fisk stressas vid odling och slakt			
3. Fiskodling genererar arbetstillfällen och ekonomisk tillväxt			
4. Fiskodling kan lösa problem med utfiskning			
5. Fiskodling är ett bra sätt att lösa globala problem med undernäring			

Attityder till odlad fisk - resultat

Påstående	Medelvärde (1-5)	% Instämmer (4-5)	% Ingen uppfattning
6. Antibiotikaanvändningen i fiskodling är ett stort problem			
7. Odlad fisk innehåller mer antibiotika än vildfångad fisk			
8. Odlad fisk innehåller mer miljögifter än vildfångad fisk			
9. Fiskodling leder till stora problem med höga utsläpp av kväve och fosfor			
10. Utsläpp av kvicksilver är ett stort problem i svenskt vattenbruk			

Tabell 2. Vilka faktorer har ett samband med attityd till odlad fisk?

Faktor	Samband
Kön	
Ålder	
Utbildning	
Politiskt intresse	
Vänster-högerideologi	
Partisympati	
Matvanor	

Tabell 2. Vilka faktorer har ett samband med attityd till odlad fisk?

Faktor	Samband
Kön	Män är mer positiva till odlad fisk
Ålder	
Utbildning	
Politiskt intresse	
Vänster-högerideologi	
Partisympati	
Matvanor	

Tabell 2. Vilka faktorer har ett samband med attityd till odlad fisk?

Faktor	Samband
Kön	Män är mer positiva till odlad fisk
Ålder	Inget samband
Utbildning	
Politiskt intresse	
Vänster-högerideologi	
Partisympati	
Matvanor	

Tabell 2. Vilka faktorer har ett samband med attityd till odlad fisk?

Faktor	Samband
Kön	Män är mer positiva till odlad fisk
Ålder	Inget samband
Utbildning	Inget samband
Politiskt intresse	
Vänster-högerideologi	
Partisympati	
Matvanor	

Tabell 2. Vilka faktorer har ett samband med attityd till odlad fisk?

Faktor	Samband
Kön	Män är mer positiva till odlad fisk
Ålder	Inget samband
Utbildning	Inget samband
Politiskt intresse	De som är intresserade av politik är mer negativa till odlad fisk
Vänster-högerideologi	
Partisympati	
Matvanor	

Tabell 2. Vilka faktorer har ett samband med attityd till odlad fisk?

Faktor	Samband
Kön	Män är mer positiva till odlad fisk
Ålder	Inget samband
Utbildning	Inget samband
Politiskt intresse	De som är intresserade av politik är mer negativa till odlad fisk
Vänster-högerideologi	De som står till höger ideologiskt är mer positiva till odlad fisk
Partisympati	
Matvanor	

Tabell 2. Vilka faktorer har ett samband med attityd till odlad fisk?

Faktor	Samband
Kön	Män är mer positiva till odlad fisk
Ålder	Inget samband
Utbildning	Inget samband
Politiskt intresse	De som är intresserade av politik är mer negativa till odlad fisk
Vänster-högerideologi	De som står till höger ideologiskt är mer positiva till odlad fisk
Partisynpati	MP, S och V mer negativa till odlad fisk än exempelvis moderater
Matvanor	

Tabell 2. Vilka faktorer har ett samband med attityd till odlad fisk?

Faktor	Samband
Kön	Män är mer positiva till odlad fisk
Ålder	Inget samband
Utbildning	Inget samband
Politiskt intresse	De som är intresserade av politik är mer negativa till odlad fisk
Vänster-högerideologi	De som står till höger ideologiskt är mer positiva till odlad fisk
Partisynpati	MP, S och V mer negativa till odlad fisk än exempelvis moderater
Matvanor	De som äter kött oftare är mer positiva till odlad fisk

Attityder till odlad fisk - resultat

- Hög andel ingen uppfattning, stor brist på kunskap och information
- Positiv syn på ekonomisk utveckling och minska utfiskning
- Negativ bild av antibiotikaanvändning och utsläpp från fiskodlingar
- Sambandsanalyser visar mer negativa attityder bland:
  - Kvinnor, politiskt intresserade, människor politiskt till vänster (inkl miljöpartiet), de som sällan äter kött.
- De som vanligen är mer engagerade i miljö- och hållbarhet är alltså mer negativa. Allmänheten har en positiv syn på fiskodling, men inte kanske inte främst av miljöskäl?

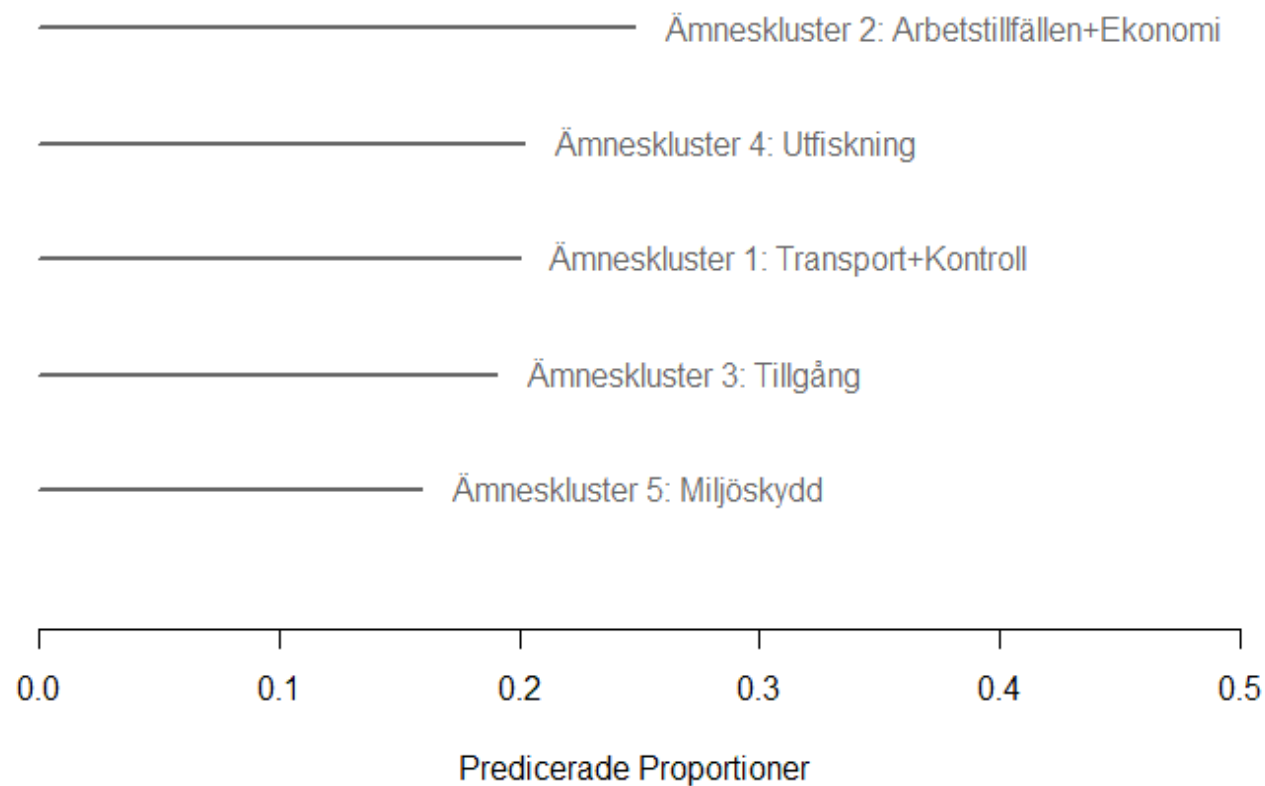

Vilka för- och nackdelar nämner människor själva?

- En mer explorativ ansats
- Vi väcker inga specifika tankar, utan låter deltagarna säga vad de själva tänker på spontant
- Frågade efter för- och nackdelar med att satsa mer på fiskodlingar i Sverige

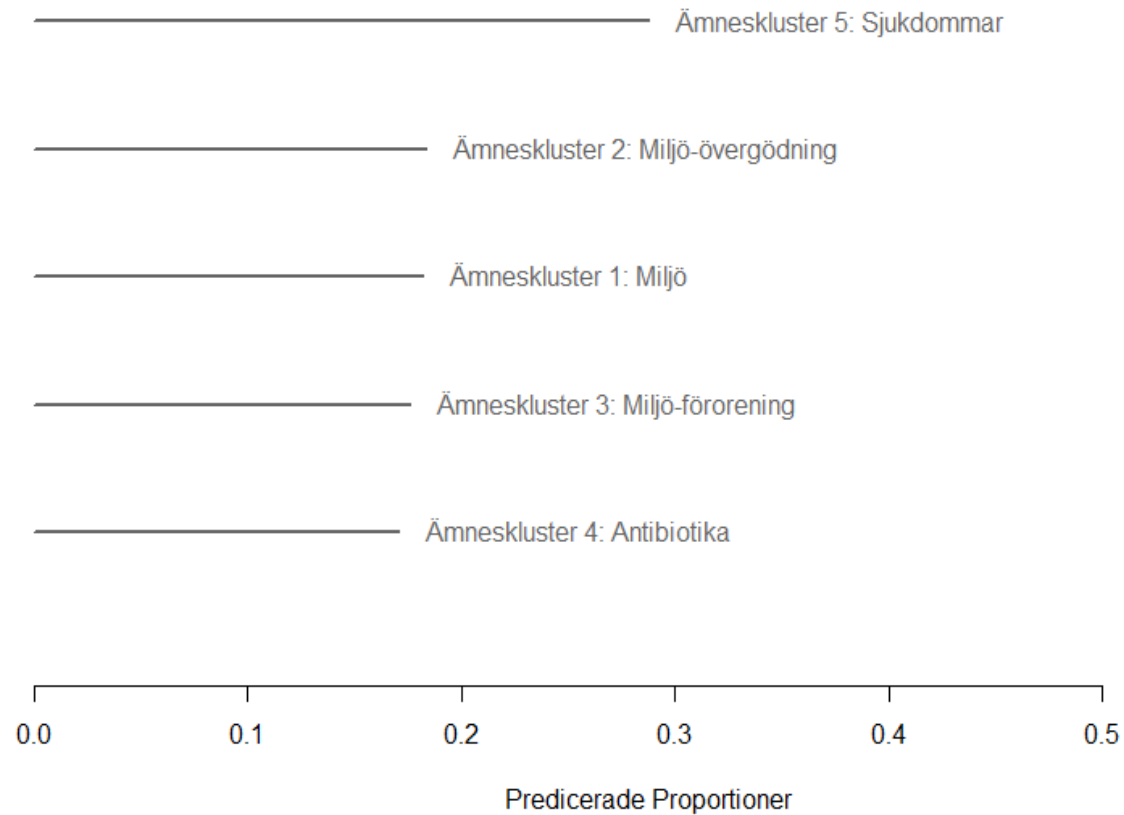
Fördelar med odlad fisk

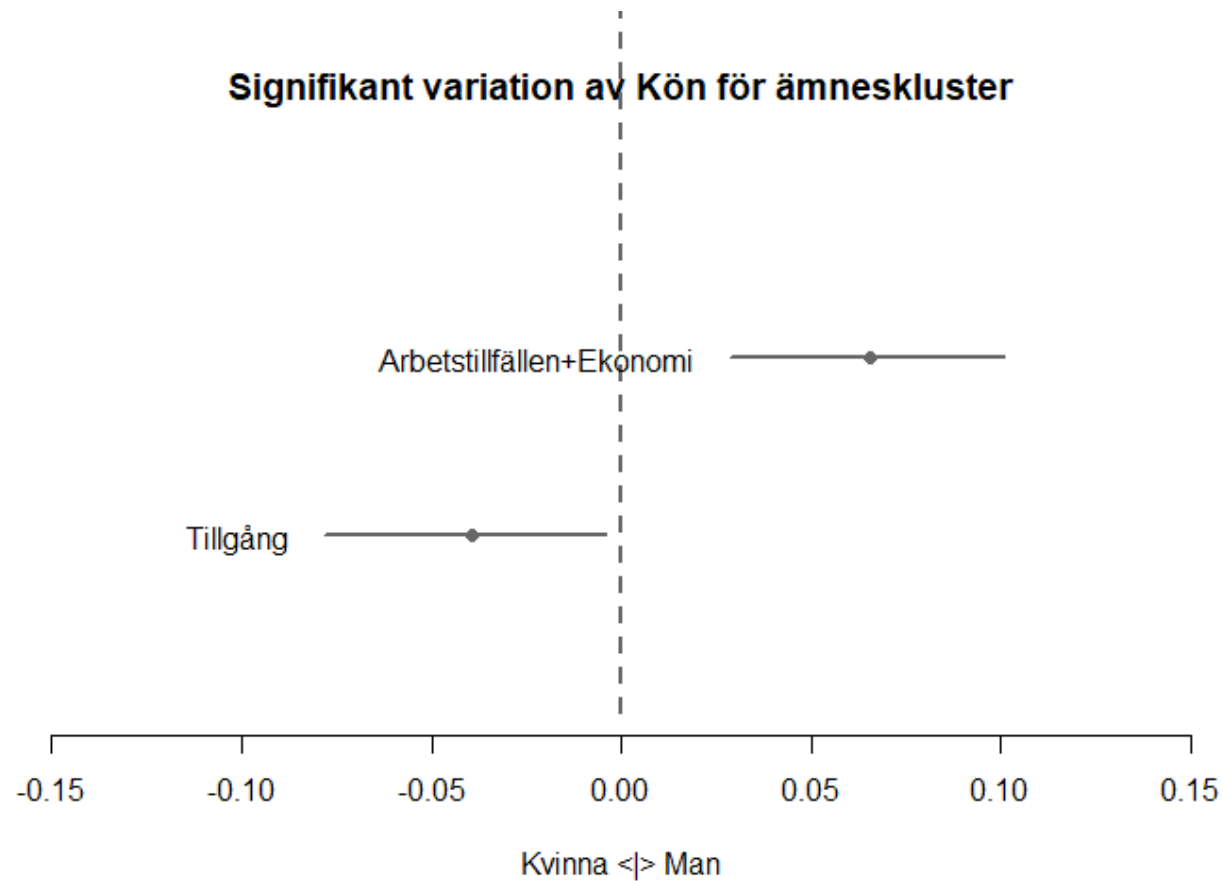

Nackdelar med odlad fisk

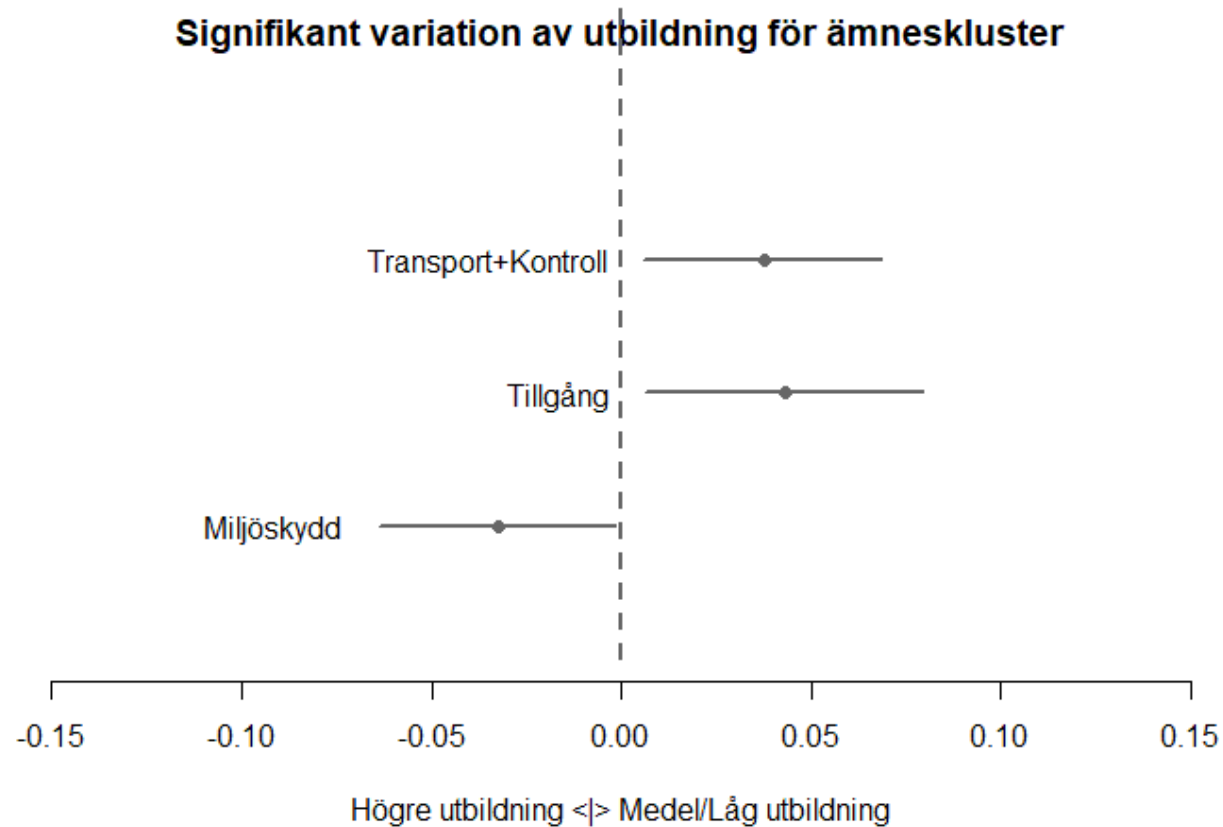

Fördelar - gruppkillnader

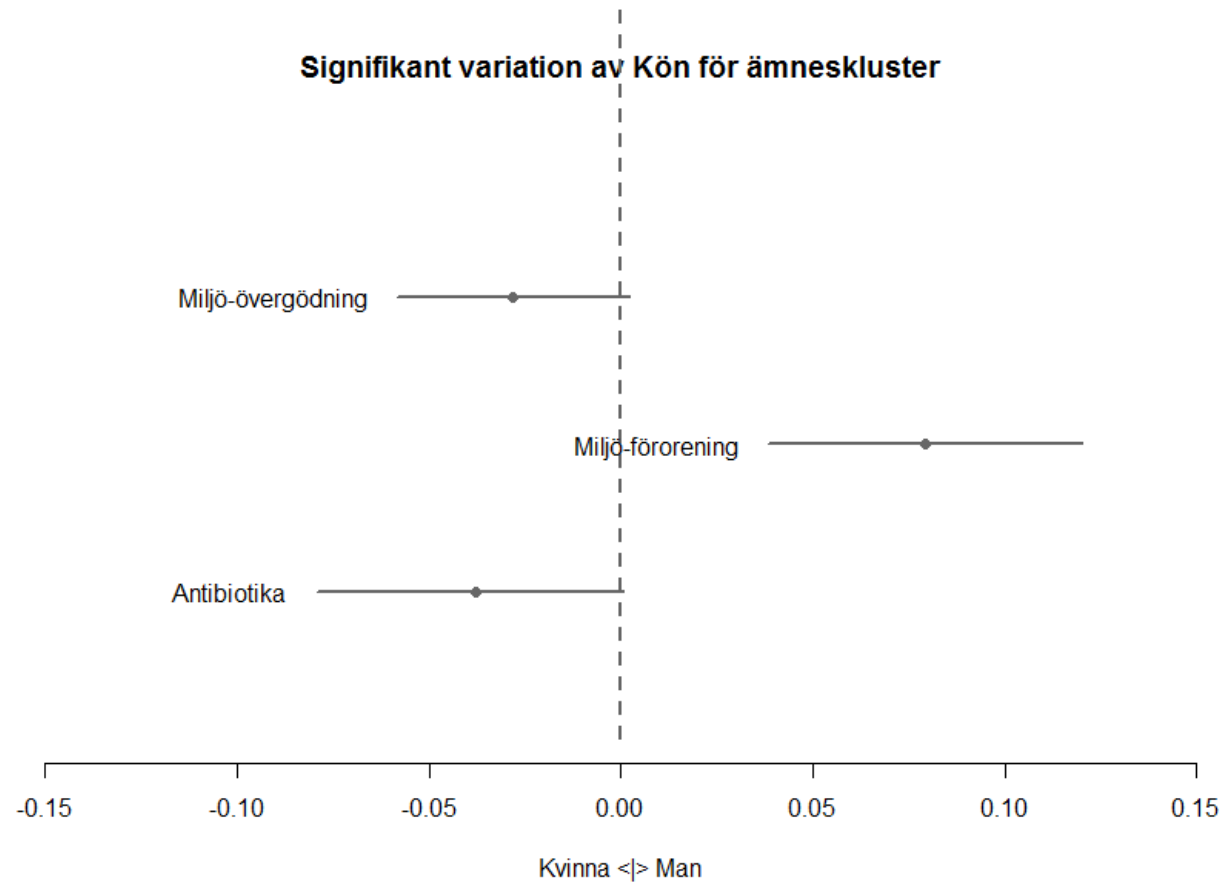

Fördelar - gruppskillnader

Nackdelar - gruppkillnader

Nackdelar - grupp skillnader

Vilka för- och nackdelar nämner människor själva?

- Bekräftar delvis bilden som gavs av de slutna frågorna
- Miljökonsekvenser är oftare en nackdel än en fördel
- Vi ser detta som en lovande ansats att gå vidare med för att bättre förstå allmänhetens tankar på ett område präglad av osäkerhet och okunskap